

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/72/2015
Identifikačné číslo spisu: 4614010050
Dátum vydania rozhodnutia: 17.12.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:4614010050.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného A. R. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 17. decembra 2015 v Bratislave dovolanie obvineného A. R. podané prostredníctvom obhajcu Mgr. Juraja Šimunyho, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 15. júla 2015, sp. zn. 2 To 26/2015, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A. R. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 24. februára 2015, sp. zn. 2 T 24/2014, uznal obvineného A. R. za vinného v bode 1/ rozsudku zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

1/ obžalovaný A. R. dňa 2. septembra 2013 v čase okolo 11.15 h prišiel spoločne s obvinenou P. U. k rodinnému domu č. XXX v obci S., okres Topoľčany, kde po predchádzajúcom slovnom nedorozumení napadol poškodeného R. V. tak, že ho opakovane bil päšťami do tváre, sotil ho do brány vonkajšieho oplotenia, následkom čoho poškodený spadol na zem, kde mu obžalovaný opakovane udieral hlavu o cestu a chodník, ktorý je z betónu, následne poškodeného zhodil do odvodňovacieho kanála obloženého betónovými kockami, kde ho opakovane udieral päšťami do tváre a kovovou tyčou udrel poškodeného do temenej oblasti hlavy a do kolena ľavej nohy, čím mu spôsobil zranenia - úraz ťažký - otras mozgu, zlomeninu lebky vpravo v oblasti temena, zmliaždenie a zakrvácanie do mozgu, tržnú ranu na hlave vpravo na temene, narazenie a zmliaždenie tváre, zlomeninu posledného článku IV. prsta pravej ruky, odreniny na kolene vľavo, ktoré si vyžiadali liečenie spojené s práceneschopnosťou v trvaní 8 - 12 týždňov,

2/ obžalovaná P. U. prišla spoločne s obžalovaným A. R. dňa 2. septembra 2013 v čase okolo 11.15 h pred rodinný dom č. XXX v obci S., okres Topoľčany a počas toho, ako obžalovaný A. R. bil poškodeného R. V., obžalovanú, ktorá najskôr sedela v zaparkovanom aute hneď vedľa miesta útoku a

útok sledovala, požiadal, aby mu z auta podala železnú tyč, čo obžalovaná aj urobila, otvorila zadné dvere na aute, odkiaľ vytiahla železnú tyč v tvare písmena L o rozmeroch približne 50 cm x 20 cm a podala ju obžalovanému A. R., ktorý touto tyčou pokračoval vo fyzickom útoku na poškodeného R. V. tak, že tyčou následne udrel poškodeného do temennej oblasti hlavy a do kolena ľavej nohy, v ďalších úderoch železnou tyčou bolo obžalovanému zabránené aktívnym bránením sa poškodeného R. V., ktorý následne z miesta činu ušiel do dvora rodinného domu.

Okresný súd obvinenému A. R. za to uložil podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1, § 37 písm. h/, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky. Podľa § 51 ods. 1, § 49 ods. 1 Tr. zák. súd podmienene odložil výkon trestu odňatia slobody s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. ustanovil skúšobnú dobu v trvaní 3 (troch) rokov. Súčasne podľa § 51 ods. 4 písm. c/, písm. g/ Tr. zák. obvinenému uložil povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu a zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

Súd prvého stupňa podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal Všeobecnú zdravotnú poisťovňu a.s. s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Obvinenému A. R. uložil podľa § 287 ods. 1 Tr. por. nahradiť poškodenému R. V. škodu vo výške 4 991 €, so zvyškom nároku poškodeného odkázal na občianske súdne konanie (§ 288 ods. 2 Tr. por.)

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený A. R. a okresný prokurátor do výroku o vine a treste u obvineného A. R.. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 15. júla 2015, sp. zn. 2 To 6/2015 podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste u obvineného A. R.. Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám vo veci tak, že obvinenému uložil podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., § 37 písm. h/, m/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 48 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. obvineného zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Odvolanie obvineného A. R. podľa § 319 Tr. por. zamietol, pretože nebolo dôvodné.

Proti rozhodnutiu podal obvinený A. R. prostredníctvom zvoleného obhajcu Mgr. Juraja Šimunyho dovolanie, ktoré oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V dovolaní uviedol, že súdy náležite nezistili skutkový stav veci a skutok nesprávne právne kvalifikovali. Podľa skutkovej vety v bode 1/ rozsudku poškodený utrpel otras mozgu, čo znalci ani lekárske správy nepotvrdili. Doba liečenia bola určená neurčito, 8 - 12 týždňov, pričom v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa mala byť ustálená riadne pribratými znalcami z odboru zdravotníctva. Vykonané dokazovanie nenasvedčovalo, že poškodený utrpel ťažkú ujmu na zdraví. Obvinený ďalej namietol nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, keď krajský súd opomenul poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. a oproti okresnému súdu mu pripočítal ďalšiu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m/ Tr. zák. napriek tomu, že sa v skúšobnej dobe podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody uloženého rozsudkom Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 1 T 107/1997, vo výmere 5 rokov, osvedčil. Dovolaciemu súdu preto navrhol rozsudkom vysloviť, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre bol z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. porušený zákon v neprospech obvineného, napadnuté rozhodnutie, ako aj všetky ostatné rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, zrušiť a krajskému súdu prikázať, aby vec znovu v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Topoľčany, ktorý považoval dovolanie za nedôvodné, pretože práva obvineného na obhajobu neboli v priebehu konania porušené. Súdy na základe vykonaného dokazovania dospeli k správnym skutkovým zisteniam. Obvinený sa dovolaním v skutočnosti domáhal zmeny v skutkových zisteniach a v ich hodnotení. Dovolaciemu súdu preto navrhol dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Nitre ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným A. R. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Okresnom súde Topoľčany, t.j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného však nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktno obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. namietol nedostatočné zistenie skutkového stavu veci a nepreukázanie ťažkej ujmy na zdraví u poškodeného.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie cit. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

V predmetnej trestnej veci otec obvineného A. R. splnomocnil na zastupovanie svojho syna obhajcu Mgr. Juraja Šimunyho, ktorý sa následne zúčastňoval úkonov trestného konania. Obhajca pristupoval k obhajobe obvineného aktívne, zúčastňoval sa na väčšine hlavných pojednávaní, podával návrhy, teda dohliadal na uplatňovanie jeho práv. Orgány činné v trestnom konaní a súdy v tomto smere poskytli

adekvátny priestor na realizáciu práva obvineného na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý. V tomto smere dovolací súd pochybenia nezistil.

Pokiaľ ide o námietku obvineného ohľadne nepreukázania spôsobenia ťažkej ujmy na zdraví, dovolací súd poukazuje predovšetkým na znalecký posudok č. 126/14 MUDr. Mariána Pamulu zo 16. decembra 2014, z ktorého vyplýva, že adekvátna liečba poškodeného R. V. bola od 2. septembra 2013 do začiatku decembra 2013, to znamená 3 mesiace. V tomto období bol poškodený závažne obmedzený v obvyklom spôsobe života, najmä z dôvodu podrobenia sa dvom operačným zákrokom. Poškodenému teda bola v dôsledku konania obvineného spôsobená ťažká ujma na zdraví. Na uvedené nemá vplyv ani nepresný údaj zo skutkovej vety rozsudku, ktorý vychádzal zo znaleckého posudku č. 120/2013 MUDr. Jozefa Malého zo 7. októbra 2013, ktorý vzhľadom na neukončený proces liečenia poškodeného uviedol obvyklú dĺžku práceneschopnosti v obdobných prípadoch.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné pripomenúť, že posudzovanie existencie ťažkej ujmy na zdraví spadá pod hodnotenie dôkazov, ktoré v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nie je možné namietat'. Rovnako pod uvedený dovolací dôvod nespádajú ani námietky týkajúce sa nesprávneho zistenia skutkového stavu veci a právnej kvalifikácie.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda naplnený nebol.

Obvinený v dovolaní uplatnil aj dôvod dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod. i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. však nie je naplnený tým, že súdy prihliadli, respektíve neprihliadli na prítiažujúce alebo poľahčujúce okolnosti. Nezistenie poľahčujúcich okolností

podľa § 36 Tr. zák. nezakladá žiadny dovolací dôvod.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nebol daný.

Nad rámec rozhodnutia považoval dovolací súd za potrebné reagovať na námietky obvineného súvisiace s poľahčujúcimi a priťažujúcimi okolnosťami.

Z registra trestov vyplýva, že obvinený bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 1. apríla 1998, sp. zn. 1 T 107/1997 odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, pričom rozhodnutím Okresného súdu Nitra z 27. septembra 2001, sp. zn. Pp 103/2001 bol podmienene prepustený s určením skúšobnej doby na 3 roky. Obvinený sa v skúšobnej dobe osvedčil. Napriek tejto skutočnosti mohol krajský súd prihliadnuť na predmetné odsúdenie, nakoľko doteraz nedošlo k jeho zahladeniu. Samotné vykonanie trestu a uplynutie doby uvedenej v ustanovení § 92 Tr. zák. nezakladá samo osebe nárok na zahladenie odsúdenia. Rozhodovanie súdu o zahladení odsúdenia je podmienené žiadosťou odsúdeného, osôb, ktoré by mohli v prospech odsúdeného podať odvolanie alebo návrhom záujmového združenia občanov (§ 469 Tr. por.). Tým je jednoznačne dané, že súd nerozhoduje z úradnej povinnosti (ex officio). Ak odsúdený túto možnosť nevyužije, jeho odsúdenie je v registri trestov naďalej vykazované so všetkými s tým spojenými právnymi (i morálnymi) dôsledkami (rozhodnutie č. 89, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2014).

Ani prípadné neprihliadnutie na predchádzajúce odsúdenie by neovplyvnilo pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností, keďže súdy u obvineného zistili priťažujúcu okolnosť aj podľa § 37 písm. h/ Tr. zák. Poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. obvinenému nebolo možné priznať. Táto v sebe zahŕňa nielen predchádzajúce neodsúdenie, ale aj napríklad dodržiavanie právneho poriadku, noriem občianskej spoločnosti, nenarušovanie občianskeho spolužitia, nedopúšťanie sa priestupkov, iných deliktov a trestných činov. Z lustrácie v Registri priestupkov je evidentné opakované porušovanie pravidiel cestnej premávky zo strany obvineného. Hoci sa nejedná o závažné porušenia právnych predpisov, nemožno ich opomenúť.

Najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., a preto dovolanie obvineného A. R. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.